Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
MTK ry

Antti Sahi ja Perttu Pyykkönen 5.11.2018

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

Asia: U 92/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (kellonajan siirrosta luopuminen)

MTK kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto asiasta ja esittää näkemyksenään seuraavaa:

1. MTK kannattaa kellonajan siirrosta luopumista.
2. MTK pitää parempana siirtymistä pysyvästi talviaikaan (normaaliaikaan).
3. MTK pitää kuitenkin tärkeänä, että kellonajoista päätettäessä ne koordinoidaan EU-tasolla siten, että Suomen aikaero naapurimaihin ja keskeisiin muihin EU-maihin pysyy kohtuullisena ja samana koko vuoden ajan.

MTK pysyy johdonmukaisesti aikaisemmissa linjauksissaan, sillä järjestö on aikaisemminkin esittänyt vastaavia näkemyksiä liittyen vuoden 1942 kesäaikakokeiluun ja vuonna 1981 tapahtuneeseen pysyvään siirtymiseen kellonajan siirtelyyn. Perustelemme näkemystämme seuraavasti:

Tuotannolliset vaikutukset

Sinänsä kellonajan siirtelyllä ei ole vaikutusta pelloilla kasvavien kasvien eikä metsän puiden kasvuun. Vaikutukset kotieläintuotantoon näkyvät lähinnä maidontuotannossa lyhyenä tuotantomuutoksena, kun kellonajansiirtohetkellä tuotantorytmi muuttuu hieman. Tämäkin vaikutus on vähäinen. Isompi merkitys on sillä, miten kellonajan siirto vaikuttaa töiden ajoittamiseen ja työntekijöiden (so. yrittäjien itsensä ja palkatun työvoiman) hyvinvointiin.

Työvoiman käyttöön liittyvät vaikutukset

Kun maatalous on tiiviisti kytköksissä luonnon kanssa, vaikuttaa kesäaika esimerkiksi sadonkorjuuaikana siten, että kosteus poistuu maasta tunnin myöhemmin, ja illalla taas on tunnin myöhempään kuivaa. Siten em. aamukasteen takia sadonkorjuun voi aloittaa vasta tuntia myöhemmin kuin noudatettaisiin normaaliaikaa. Joitakin muitakin vastaavia töiden aloittamiseen ja lopettamiseen liittyviä vaikutuksia on. Nämä vaikuttavat sekä yrittäjien itsensä että palkattujen työntekijöiden työ- ja vapaa-ajan rytmitykseen. Erityisesti palkattujen työntekijöiden osalta tästä voi aiheutua tarvetta työaikajärjestelyihin ja ääritapauksessa ylitöihin, joita ei normaaliaikaa käytettäessä olisi.

Metsänhoitotöiden osalta vastaavat vaikutukset ovat vähäisempiä ja esimerkiksi kesän 2018 helleaallon aikana kesäajasta oli jopa etua, koska aamut olivat kuitenkin hieman viileämpiä ja työtä metsässä voitiin tehdä tunti pitempään siedettävissä oloissa. Samoin matkailualalla kesäaika voidaan kokea kokea parempana vaihtoehtona

Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
MTK ry

Antti Sahi ja Perttu Pyykkönen 5.11.2018

mm. siksi, että ulkomaiset turistit hakevat valoisia kesäöitä ja -iltoja. Molemmissa tapauksissa näihin haasteisiin voidaan kuitenkin vastata joustavoittamalla työehtosopimusten paikallista soveltamista sen sijaan että siirrellään kellonaikaa.

Kellonsiirtoajankohtiin keväisin ja syksyisin liittyvällä ylimääräisellä työllä on myös jonkinlainen, joskin vähäinen, taloudellinen vaikutus. Energiankäyttöön ei kellonajan siirrolla ole maa- ja metsätalouden osalta vaikutusta.

Näitä em. vaikutuksia merkittävämmät vaikutukset aiheutuvat kuitenkin ihmisten hyvinvointiin ja sopeutumiskykyyn liittyvistä tekijöistä.

Yleiset hyvinvointivaikutukset

Näiden em. hyvinvointivaikutusten osalta MTK viittaa tunnettujen unitutkijoiden professorit Markku Partisen ja Tapio Partosen tutkimukseen perustuviin julkisuudessa esitettyihin kannanottoihin. Heidän mukaansa ihmisten hyvinvoinnin kannalta kesäaikaan siirtymisestä ei ole voitu osoittaa hyötyjä, haittoja sen sijaan kyllä. MTK:n jäsenten yritystoiminnan näkökulmasta tällä voi olla vain haitallisia taloudellisia vaikutuksia työn laadun ja mm. tapaturmariskin lisääntymisen takia. Tutkimusten selkeä viesti näiltä osin on, että kellojen siirtelystä on syytä luopua ja valita pysyväksi ajaksi talviaika.

Helsingissä 5.11.2018

Antti Sahi, toiminnanjohtaja Perttu Pyykkönen, edunvalvontajohtaja